

Оквирни документ за издавање зелених обвезница

август 2021

1. Увод

Република Србија („Србија“, „Република“) је врло посвећена решавању данашњих многобројних глобалних изазова везаних за климатске промене, изумирање флоре и фауне, угрожене екосистеме, континуирани раст отпада и загађења и несташицу природних ресурса који су резултат климатских промена и загађења.

Смештена на Балканском полуострву, Србија је међу европским земљама које су највише погођене утицајем климатских промена и предвиђа се да ће се овај тренд наставити, са проценама повећања температуре за 1,7 - 4,0, па чак и преко 5,0°C до краја века¹, у зависности од глобалних напора за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште (“GHG”). Анализа климатских промена у региону показује да су здравље људи, сигурност и квалитет живота изузетно осетљиви на ефекте природних непогода и секторске губитке везане за временске прилике. Током протекле две деценије, суше, поплаве, изузетно оштре зиме и други екстремни догађаји повезани са временским приликама нанели су како велику физичку штету тако и финансијске губитке у земљи и значајно су утицали на привреду, посебно у пољопривредном сектору.

У светлу таквих потенцијално разорних ефеката, Србија се придружила глобалним напорима да се суочи са претњом климатских промена кроз учешће у глобалним и регионалним иницијативама у циљу преласка на зелену економију.

Оквирни документ за издавање зелене обвезнице подржаће ову амбициозну посвећеност и прикупити део неопходних средстава са међународних тржишта капитала. Издавањем зелених обвезница, Србија такође намерава да повећа свест о значају одрживог финансирања и да га промовише на међународном и локалном нивоу, у оквиру сектора финансија и тржишта капитала у Србији.

¹ <https://www.rcc.int/news/383/rcc-publishes-study-on-climate-change-in-the-western-balkans-alarming-increase-of-temperature-over-the-whole-territory>

2. Стратегија одрживог развоја у Србији

На међународном плану, Србија је потписница и ратификовала је све значајне међународне споразуме о животnoj средини, укључујући Агенду за одрживи развој до 2030. године, Оквирну конвенцију УН о климатским променама, Париски споразум, Протокол из Кјота и Доха амандмане на Протокол из Кјота.

Циљеви одрживог развоја („SDG“) из Агенде за одрживи развој до 2030. („Агенда“) званично су ступили на снагу 1. јануара 2016. године, након усвајања резолуције на Самиту УН -а о одрживом развоју у септембру 2015. године. Република Србија је имала активну улогу и показала посвећеност Агенди од самог почетка, као члан Отворене радне групе за циљеве одрживог развоја и Међувладиног комитета експерата за финансирање одрживог развоја.

Након усвајања Агенде, Република Србија је почела да успоставља националне механизме за њено спровођење. До краја 2015. године Влада је основала Међуресорну радну групу за примену Агенде Уједињених нација за одрживи развој до 2030. године, састављену од високих представника 27 ресорних министарстава и других институција. Поред овог кључног механизма, успостављеног у оквиру извршне власти на националном нивоу, 2017. године, основана је фокус група Народне скупштине Србије за развој механизма контроле процеса имплементације циљева одрживог развоја. Овај механизам надгледа и подржава имплементацију Агенде.

У јулу 2019. године, Влада Републике Србије поднела је први добровољни национални извештај на састанку Политичког форума на високом нивоу Уједињених нација, у коме су описана сва њена постигнућа у примени циљева одрживог развоја, са посебним фокусом на локалне заједнице и младе. Први добровољни национални извештај Републике Србије био је камен темељац инклузивног, опипљивог, продуктивног и акционо оријентисаног аналитичког процеса који је захтевао амбициозну и обухватну сарадњу Владе Србије и друштва како би се постигао заједнички напредак ка постизању националне визије одрживе економије стварањем једнаких одрживих могућности доступних широм Србије.

У децембру 2020. године објављен је Извештај о напретку у спровођењу циљева одрживог развоја до 2030. године у Републици Србији. Напредак по питању 17 циљева одрживог развоја праћен је кроз 83 индикатора. Резултати мапирања показују да је, према постојећем стратешком оквиру, Србија већ посвећена постизању циљева одрживог развоја.

2.1 Националне политике о климатским променама

Приступ питањима животне средине и климатских промена стратешки је дефинисан у низу политика које се односе на управљање водама, одрживо коришћење ресурса, обновљиве изворе енергије, енергетску ефикасност и управљање ризицима. Неки од стратешких докумената укључују:

- Стратегију управљања водама на територији Републике Србије за период 2016.-2034. године
- Стратегију пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014.-2024. године
- Национални програм заштите животне средине
- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године

- Националну стратегију одрживог коришћења природних ресурса и добара
- Националну стратегију одрживог развоја
- Националну стратегију за апроксимацију у области животне средине за Републику Србију
- Стратегију развоја енергетике Републике Србије за период до 2025. године
- Национални акциони план за обновљиву енергију за период од 2013. до 2020. године
- Енергетску стратегију Енергетске заједнице
- Националне акционе планове за енергетску ефикасност (2010. – 2012, 2013. – 2015 и 2016. – 2018.).

Владин програм економских реформи 2021-2023, као кључни стратешки документ за координацију економских политика са ЕУ, одобрен је у јануару 2021. године и дефинише низ структурних реформи, посебно у областима енергетске ефикасности, циркуларне економије, транспорта, пољопривреда, индустрија, услуга, што је све повезано са циљевима одрживог развоја УН.

У марту 2021. године, Народна скупштина Србије усвојила је Закон о климатским променама, што указује на чињеницу да су питања заштите животне средине и климатских промена високо на листи приоритета Владе. Циљ овог закона је успостављање система за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште на економичан начин, чиме се доприноси неопходних смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште како би се избегли штетни ефекти климатских промена. Закон успоставља механизме за благовремено, транспарентно, тачно, доследно, упоредиво и потпуно извештавање и проверу информација о испуњењу међународних обавеза Србије, попут Оквирне конвенције УН, Париског споразума и Кјото протокола. Поред тога, овим законом се усклађује домаће законодавство са прописима и директивама Европске уније.

Након усвајања Закона о климатским променама, биће имплементиране следеће стратегије и иницијативе:

- 1) Стратегија нискоугљеничног развоја; ова стратегија се припрема за период од минимум десет година; документа о политикама морају да садрже квантитативну процену напора усмерених на смањење нивоа GHG емисија;
- 2) Акциони план за спровођење Стратегије; припремљен за период од најмање пет година; прописује опште циљеве, мере и активности у секторима; и
- 3) План адаптације на измењене климатске услове, који ће идентификовати утицаје климатских промена на секторе и системе и утврдити мере адаптације у складу са законом којим се уређује систем планирања у Србији.

Закон даље успоставља Национални савет за климатске промене (као Владино саветодавно тело) и Национални инвентар гасова са ефектом стаклене баште. Да би се постигли предвиђени циљеви овог закона, државни органи, поред усвајања посебних подзаконских аката и уредби, треба да усвоје и одговарајуће секторске политике и мере.

У априлу 2021. године, Народна скупштина Србије усвојила је Закон о коришћењу обновљивих извора енергије, који се сматра катализатором великих улагања у изградњу енергетских предузећа користећи обновљиве изворе енергије, са нагласком на соларне електране и ветропаркове, што ће убрзати декарбонизацију енергетског сектора у Србији. У оквиру истог пакета закона, Скупштина је усвојила и Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије (“ЗЕЕРУЕ”). Сврха овог закона је побољшање енергетске ефикасности, чији

је циљ, између осталог, смањење негативног утицаја енергетског сектора на животну средину и подршка ублажавању климатских промена. Овај закон представља правни основ за оснивање Дирекције која ће пружати финансијску подршку за побољшање енергетске ефикасности. У оквиру овог пакета закона донете су и измене и допуне Закона о енергетици, чиме се ствара правна основа за усвајање Националног енергетског и климатског плана. План поставља циљеве који се односе на обновљиве изворе енергије, енергетску ефикасност и смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште заједно са мерама које ће подржати постизање ових циљева. Република Србија тренутно развија своју енергетску стратегију за период до 2040. године и даље.

2.2. Европске интеграције и Зелена агенда за Западни Балкан

Посвећеност Србије зеленој транзицији поткрепљена је њеним фокусом на интеграцију у Европску унију (у даљем тексту: ЕУ) и повезаним захтевом за усклађивање националног законодавства са прописима ЕУ. С обзиром да су европске интеграције део стратегије Србије, све реформе су усмерене ка том циљу, а постоји и потпуни консензус о спровођењу циљева Европског зеленог договора током читавог процеса интеграције Србије у ЕУ. Споразум о стабилизацији и придруживању између Републике Србије и Европске уније ступио је на снагу 2013. године, док су приступни преговори отворени 2014. године.

Република Србија је 10. новембра 2020. године, заједно са осталим економијама Западног Балкана, потписала Декларацију из Софије о Зеленој агенди за западни Балкан („Декларација“). Потписивањем Декларације, Србија је препознала потребу да се постави основа за велику трансформацију како би се изазови одрживости и отпорности претворили у могућности и транспоновали елементи Европског зеленог договора у све међусобно повезане приоритетне секторе. Република Србија се обавезала да ће применити следећих пет стубова:

- 1) Клима, енергија, мобилност – рад на постизању циља зацртаном за 2050. годину а то је да Европа постане угљенично неутрални континент;
- 2) Циркуларна економија – улагање напора у процес транзиције из линеарне у циркуларну економију, уз разумевање потребе да систем истраживања и иновација подржи такву транзицију;
- 3) Смањење загађења – смањење загађења ваздуха, воде и земљишта на западном Балкану; заједнички интерес који произлази из примарне бриге за здравље грађана;
- 4) Одржива пољопривреда и производња хране – посвећеност раду на обезбеђивању трансформације пољопривредног сектора, минимизирању његовог негативног утицаја на животну средину и климу и очување приступачне и здраве хране; и
- 5) Биодиверзитет – дефинисање оквира биодиверзитета након 2020. године и развој дугорочне стратегије за заустављање губитка биодиверзитета, заштиту и обнову екосистема и значајне биолошке разноврсности.

Агенда би требало да омогући Србији и ЕУ да створе јаче везе између климатских и еколошких акција, реформи политика и европских интеграција. Европска унија и њене земље чланице обавезале су се да ће финансијски подржати имплементацију Зелене агенде, кроз Инструмент за претприступну помоћ (“ИПАIII”), Инвестициони оквир за западни Балкан, Гарантни инструмент за западни Балкан, Европски фонда за одрживи развој Плус, Европску инвестициону банку, Инструмент за подршку структурним реформама и друге изворе.

3. Оквирни документ Србије за издавање зелених обвезница

Оквирни документ Републике Србије за издавање зелених обвезница (“Оквирни документ”) успостављен је како би се детаљно представиле обавезе које Влада намерава да испуни као издавалац зелених обвезница. Са финансијског и правног гледишта, ове обвезнице морају испуњавати захтеве који се односе на све емисије државних обвезница у складу са Законом о буџетском систему, Законом о буџету Републике Србије и другим повезаним законима и подзаконским актима. Приходи прикупљени издавањем државних обвезница, укључујући и зелене обвезнице, допринеће финансирању државног буџета у целини. Износ еквивалентан приходима од издавања зелених обвезница биће додељен прихватљивим зеленим трошковима. Обвезнице издате према овом Оквиром документу рангирају се *pari passu* са осталим обвезницама Републике Србије и могу се издати у свим форматима и величинама овог конвенционалног инструмента.

Оквирни документ је осмишљен тако да буде у складу са принципима за зелене обвезнице ², које је у јуну 2021. објавило Међународно удружење тржишта капитала (ICMA) и њихове четири основне компоненте:

- i. Коришћење средстава
- ii. Поступак евалуације и одабира трошкова
- iii. Управљање средствима
- iv. Извештавање

Овај задатак реализовала су министарства у консултацији са релевантним стручњацима, а прегледао их је и независни експерт.

3.1 Коришћење средстава

Еквивалентни износ нето средстава од издатих зелених обвезница користиће се за финансирање и/или рефинансирање нових и постојећих расхода (**Прихватљиви трошкови**). Прихватљиви зелени трошкови могу укључивати капиталне издатке, оперативне расходе, пореске издатке и трансфере. Прихватљиви зелени трошкови садржани су у буџету Србије и имају за циљ да промовишу прелазак Србије на нискоугљеничну, еколошки прихватљиву економију, као и да допринесу циљевима одрживог развоја Уједињених нација. Да би били прихватљиви, ови расходи морају спадати у најмање једну од доле описаних категорија (**Зелене категорије**).

² <https://www.icmagroup.org/sustainable-finance/the-principles-guidelines-and-handbooks/>

Зелена категорија	1. Обновљива енергија
Прихватљиве поткатегорије	<p>Трошкови који пружају подршку развоју капацитета за генерисање обновљиве енергије</p> <p>Сва средства морају поштовати праг од 100g CO₂e/kWh</p> <p>Трошкови везани за капацитете складиштења обновљиве енергије, мреже за управљање већом производњом обновљиве енергије и обезбеђивање енергетске стабилности</p>
Опис, кључни примери и индикативни показатељи утицаја	<p>Опис: Убрзање транзиције ка економији која се у великој мери ослања на обновљиве изворе енергије</p> <p>Примери прихватљивих трошкова:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Трошкови и субвенције везани за промовисање производње и дистрибуцију енергије из обновљивих извора, укључујући соларну енергију / ветар / геотермалну / биомасу / мале хидроелектране (<50 MW) • Трошкови и субвенције везани за мере за осигурање енергетске сигурности • Трошкови и субвенције везани за државно енергетско предузеће • Инвестиције и субвенције за финансирање пројеката у домену обновљивих извора (нпр. стратешко партнерство и јачање геотермалног потенцијала) <p>Индикативно извештавање о утицају:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број финансираних пројеката • Избегнуте годишње емисије GHG • Инсталирани капацитети за обновљиву енергију • Годишња произведена енергија
Циљеви одрживог развоја УН	

Зелена категорија	<h2 style="text-align: center;">2. Енергетска ефикасност</h2>
Прихватљиве поткатегорије	<p>Трошкови везани за побољшање енергетске ефикасности зграда, производе повезане са енергијом, индустријском производњом и процесима</p> <p>Трошкови везани за повећану употребу одрживог грејања и хлађења и ефикасну когенерацију, коришћење отпадне топлоте и термална изолацију</p>
Опис, кључни примери и индикативни показатељи утицаја	<p>Опис: Смањење потрошње примарне и финалне енергије у јавном и приватном сектору.</p> <p>Примери прихватљивих трошкова:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инвестиције и субвенције везане за повећање енергетске ефикасности постојећих зграда стамбеног и јавног сектора • Улагања у даљинску енергију (грејање/хлађење) из обновљивих извора укључујући биомасу • Субвенције за ширу употребу ефикасних производа повезаних са енергијом, укључујући енергетски ефикасне гуме • Трошкови за развој енергетски ефикасније пољопривредне и индустријске производње, укључујући системе, опрему и процесе • Трошкови за подршку унапређењу енергетске ефикасности у јавном и приватном сектору • Улагања у ефикасне системе производње топлоте, рекулацију топлоте и ефикасну когенерацију • Друга врста подршке унапређењу енергетске ефикасности коју финансира/промовише Управа за финансирање и промоцију енергетске ефикасности <p>Индикативно извештавање о утицају:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број финансираних пројеката и спроведених јавних позива • Број зграда из јавног и приватног сектора са унапређеним нивоом енергетске ефикасности до прага дефинисаног националним законодавством • Избегнуте годишње емисије GHG • Годишња уштеда енергије
Циљеви одрживог развоја УН	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>9 ИНДУСТРИЈА, ИНОВАЦИЈЕ И ИНФРАСТРУКТУРА</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>13 АКЦИЈА ЗА КЛИМУ</p> </div> </div>

Зелена категорија	<h3>3. Саобраћај</h3>
Прихватљиве поткатегије	<p>Трошкови везани за путничку и теретну железничку инфраструктуру и јавни превоз и инфраструктуру</p> <p>Трошкови везани за набавку хибридних возила или возила са нултом емисијом и повезане инфраструктуре за пуњење</p> <p>Трошкови везани за инфраструктуру пловних путева</p>
Опис, кључни примери и индикативни показатељи утицаја	<p>Опис: Унапређење и промовисање чистих и еколошки прихватљивијих транспортних система како би се подржао модални прелазак на одрживе начине превоза, укључујући и јавни превоз</p> <p>Примери прихватљивих трошкова:</p> <ul style="list-style-type: none"> Улагање у изградњу, унапређење и одржавање железничке инфраструктуре и електричних возних средстава за превоз путника и терета Улагања у изградњу, одржавање и унапређење нових електричних метро, трамвајских и аутобуских линија и електричних вагона/возила Улагања у еколошки прихватљиви јавни превоз и већу употребу обновљивих извора енергије и сектору саобраћаја Улагања у проширење, побољшање и унапређење инфраструктуре пловних путева Субвенције за подстицање преласка на одрживији вид саобраћаја, укључујући јавни превоз Субвенције за подстицање набавке хибридних возила³ и/или возила са нултом емисијом и повезане инфраструктуре за пуњење Субвенције за успостављање адекватних услуга е-мобилности, програме истраживања и развоја, увођење система бонуса, кампања подизања свести, поједностављивање прописа Улагање у куповину хибридних возила и/или возила са нултом емисијом и повезане инфраструктуре за пуњење у власништву органа јавног сектора Улагања у бициклическу и пешачку саобраћајну инфраструктуру <p>Индикативно извештавање о утицају:</p> <ul style="list-style-type: none"> Избегнуте емисије GHG Годишња уштеда енергије Дужина изграђене и/или одржаване инфраструктуре Број људи који користе нови еколошки јавни превоз Број станица за пуњење електричних возила изграђених и/или одржаваних
Циљеви одрживог развоја УН	

³ За моторе, путничке аутомобиле и лака комерцијална возила емисије морају бити мање од 50 г ЦО₂е/км до 31. децембра 2025. године

Зелена категорија	<h2>4. Одрживо управљање водама и отпадним водама</h2>
Прихватљиве поткатегорије	<p>Трошкови везани за одрживо управљање водним ресурсима и обезбеђивање водоснабдевања</p> <p>Трошкови везани за пречишћавање отпадних вода</p> <p>Трошкови везани за заштиту од поплава и ублажавања ризика</p>
Опис, кључни примери и индикативни показатељи утицаја	<p>Опис: Напори усмерени на осигурање водних ресурса и очување и обнављање природних вода</p> <p>Примери прихватљивих трошкова:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградња постројења за пречишћавање воде за пиће и инфраструктуре за снабдевање чистом водом • Изградња брана и резервоара за сакупљање воде • Мере за заштиту и очување вода од загађења као природних ресурса и праћење квалитета • Инсталација и побољшање инфраструктуре за прикупљање и пречишћавање отпадних вода • Програм водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода у општинама средње величине у Србији • Трошкови за развој система заштите од поплава и јачање отпорности водне инфраструктуре у случају озбиљних временских непогода и климатских промена <p>Индикативно извештавање о утицају:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број финансираних пројеката • Број интервенција на акумулацијама и системима водоснабдевања • Број сложених водоводних система чија је сигурност повећана • Изградња и обнављање складишних капацитета резервоара • Количина обезбеђене чисте воде и број људи који имају приступ побољшаним санитарним условима • Смањење губитака воде при преносу и/или дистрибуцији • Количина отпадних вода које се пречишћавају, избегавају, поново користе и/или минимизирају на извору • Дужина инсталиране / одржаване мреже отпадних вода • Број људи и/или предузећа (нпр. предузећа или фарми) који имају користи од мера за ублажавања последица поплава и суша
Циљеви одрживог развоја УН	

Зелена категорија	5. Спречавање и контрола загађења и циркуларна економија
Прихватљиве поткатегорије	Трошкови везани за управљање отпадом и обнову ресурса Трошкови везани за промовисање одрживе потрошње и производње
Опис, кључни примери и индикативни показатељи утицаја	Опис: Циљ је елиминисање отпада, смањење генерисања отпада и омогућавање рециклирања и преласка на циркуларну економију Примери прихватљивих трошкова: <ul style="list-style-type: none"> • Трошкови за прикупљање, прераду и рециклажу отпада, инфраструктуру, опрему и пројекте • Трошкови за спречавање или решавање проблема илегалног одлагања отпада • Санација и затварање дивљих депонија • Управљање опасним отпадом и рехабилитација еко-система • Трошкови за подстицање веће употребе рециклираних и/или поново коришћених производа и материјала Индикативно извештавање о утицају: <ul style="list-style-type: none"> • Број финансираних пројеката • Количина прикупљеног, одвојеног, третираног и/или рециклираног отпада • Број локација под санацијом • Количина произведене робе која се може рециклирати
Циљеви одрживог развоја УН	

Зелена категорија	<h2>6. Заштита животне средине и биодиверзитета и одржива пољопривреда</h2>
Прихватљиве поткатеорије	Трошкови везани за одрживо коришћење земљишта, као и заштиту и обнову биодиверзитета и екосистема
Опис, кључни примери и индикативни показатељи утицаја	<p>Опис: Промовисање шума и природних пејзажа отпорних на климу, очување биодиверзитета и развој одрживе и еколошки прихватљиве пољопривредне праксе</p> <p>Примери прихватљивих трошкова:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Трошкови за промовисање нискоугљеничне пољопривреде и органских пракси које не утичу негативно на климу • Трошкови за развој и имплементацију нових, отпорнијих сорти и врста • Трошкови за праћење и побољшање квалитета обрадивог земљишта • Трошкови за одрживо газдовање шумама • Трошкови за заштиту и обнову природних предела и очување пејзажног диверзитета, укључујући копнене, речне и мочварне екосистеме • Мере заштите врста и миграторних врста • Управљање и одржавање националних паркова • Инфраструктура и системи за побољшање отпорности и пружање заштите од последица проузрокованих климатским променама, нпр. поплаве, суша, град, шумски пожари <p>Индикативно извештавање о утицају:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Број финансираних пројеката • Број локација Натура 2000 • Подручје (унапређеног) одрживог управљања шумама • Смањење GHG емисија • Заштићено подручје / обновљено / одржавано • Подручје одрживе пољопривреде • Повећање сертификоване пољопривреде мерено бројем програма сертификације • Број људи и/или предузећа (нпр. предузећа или фарми) који имају користи од мера за ублажавање последица поплава, суша или града
Циљеви одрживог развоја УН	

Критеријуми за искључење

Када је реч о прихватљивим зеленим трошковима дефинисаним овим Оквирним документом, Србија изричито искључује следеће активности:

- Истраживање и производњу фосилних горива
- Производњу енергије коришћењем фосилних горива као сировине
- Производњу наоружања, дувана и алкохолних производа, као и активности везане за коцкање
- Крчење шума и деградацију шума

Подразумева се да су сви расходи којима се крши Устав Србије, Повеља ЕУ о основним правима, као и национални закони и прописи искључени из државног буџета.

3.2 Поступак вредновања и одабира трошкова

Влада Србије успоставила је поступак оцењивања и одабира трошкова како би утврдила прихватљивост расхода у оквиру Оквирног документа за издавање зелених обвезница. Основана је међуресорна радна група за зелене обвезнице (“РГЗО”) која ће надгледати поступак, избор прихватљивих зелених трошкова, расподелу примљених средстава и достављање извештаја о алокацији, као и извештаја о утицају инвеститорима и јавности. У надлежности Министарства финансија, ова радна група ће удружити сву стручност потребну за темељан и ефикасан одабир и евалуацију прихватљивих зелених трошкова. РГЗО ће се састојати од чланова из:

- Кабинета премијера
- Министарства финансија
- Министарства заштите животне средине
- Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
- Министарства рударства и енергетике
- Министарства за европске интеграције
- Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде

Поступак одабира и евалуације прихватљивих зелених трошкова врши се на годишњем нивоу, или чешће ако је потребно, на пример у случају значајних промена основних расхода. Овај поступа ће осигурати да износ који одговара приходима од издавања зелених обвезница буде повезан само са квалификованим прихватљивим зеленим трошковима на основу критеријума утврђених у овом оквиру, формирајући на тај начин портфељ зелених трошкова.

Портфељ зелених трошкова може укључивати трошкове направљене у три буџетске године које претходе години издавања, као и оне направљене у години издавања и/или будуће буџетске расходе.

Од сваког ресорног министарства се тражи да достави списак буџетских расхода са неопходним нивоом информација како би се показала усклађеност са критеријумима подобности за прихватљиве зелене трошкове дефинисане у Оквирном документу за издавање зелених обвезница Србије. Радна група за зелене обвезнице анализира потенцијалне прихватљиве трошкове, оцењује усклађеност са критеријумима прихватљивости и одобрава укључивање у

портфељ зелених трошкова. Министарство финансија је одговорно за покретање и координацију поступка уз подршку Управе за јавни дуг.

3.3. Управљање средствима

Средства од издатих Зелених обвезница биће део укупног финансирања Републике Србије. Као део своје свеукупне одговорности, Управа за јавни дуг је одговорна за издавање Зелених обвезница; приходом ће се управљати на исти начин као и свим државним хартијама од вредности, у складу са општом политиком управљања средствима.

Алокација износа једнаког приходима од емитоване зелене обвезнице у портфељ зелених трошкова ће се након тога пратити помоћу виртуелног регистра.

У принципу, за прихватљиве зелене трошкове који се делимично финансирају из субвенционисаног кредита од стране мултилатералних агенција, националних или наднационалних институција, као што су Европска банка за обнову и развој (ЕБРД), Европска инвестициона банка (ЕИБ), *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (KfW), ВЕБ.РФ, или Групаације Светске банке, наменски нето износ биће укључен у портфељ зелених трошкова.

Виртуелним регистром ће управљати Управа за јавни дуг, а надгледаће га РГЗО. Србија се обавезала да ће одржавати портфељ зелених трошкова који премашује износ прихода прикупљених издавањем зелених обвезница. Штавише, приход од издатих Зелених обвезница биће распоређен у Портфељ зелених трошкова што је пре могуће, у сваком случају у року од две буџетске године након године издавања. У случају потенцијалног недостатка Портфеља прихватљивих трошкова, на пример због одлагања, отказивања, одустајања или неприхватљивости, одабрани трошкови ће бити замењени у року од дванаест месеци. Нови прихватљиви зелени трошкови (укључујући замене) могу се укључити тек након добијања одобрења РГЗО-а.

3.4 Извештавање

Република Србија се обавезује да ће објавити „Извештај о зеленим обвезницама“, који ће инвеститоре и јавност информисати о алокацији средстава на прихватљиве зелене трошкове, као и о резултатима и позитивном утицају тих расхода на животну средину. Извештај о зеленим обвезницама ће се објављивати на годишњем нивоу, све док постоје преостале зелене обвезнице, до потпуне расподеле прихода. Први извештај биће објављен у години након издавања зелених обвезница.

Министарство финансија биће одговорно за објављивање Извештаја о зеленим обвезницама. Информације и податке ће доставити надлежна министарства, а Управа за јавни дуг биће одговорна за координацију прикупљања података и припрему Извештаја о зеленим обвезницама. Извештај о зеленим обвезницама биће објављен на интернет страници: [<http://www.javnidug.gov.rs/>]

Извештај о алокацији

Министарство финансија ће, преко Управе за јавни дуг, доставити информације о расподели прихода од издатих Зелених обвезница на расходе у Портфељу зелених трошкова, што може укључивати:

- Преглед расподеле издатих зелених обвезница према зеленим категоријама
- Опис прихватљивих зелених трошкова, барем на збирној основи
- Процент прихода намењених рефинансирању постојећих прихватљивих зелених трошкова у односу на финансирање нових и будућих прихватљивих зелених трошкова
- Преглед категорија прихватљивих зелених трошкова
- Износ нераспоређених прихода.

Могу се применити уговори о поверљивости који би могли ограничити количину детаља, услед чега би информације биле представљене на општем нивоу и/или збирно.

Извештај о утицају

Извештај о утицају ће се позабавити позитивним утицајем прихватљивих зелених трошкова на животну средину. Извештај ће укључивати показатеље резултата и утицаја на животну средину који описују позитиван утицај прихватљиве зелене потрошње на животну средину, где су информације дате у постојећим јавно доступним извештајима, и могу укључивати:

- Конкретне показатеље резултата и утицај на животну средину, тамо где је то изводљиво и доступно, у вези са прихватљивим зеленим трошковима на које су распоређени приходи од издатих зелених обвезница
- Основне претпоставке и коришћену методологију.

Биће дефинисан најмање један показатељ за сваку зелену категорију. Резултати и утицају на животну средину могу се мерити пре на нивоу портфеља, него директног утицаја који финансирани пројекти имају током одређене године.

4. Екстерна контрола

Република Србија је ангажовала ревизора за процену свог Оквирног документа за издавање зелених обвезница ISS ESG је прегледао Оквирни документ и доставио независно мишљење (Second Party Opinion, SPO) како би потврдио усклађеност са ICMA принципима зелених обвезница (2021) пре издавања прве зелене обвезнице засноване на Оквирном документу. Независно мишљење објављено је на интернет страници: [<http://www.javnidug.gov.rs/>]

Република Србија намерава да ангажује независног спољног извршиоца чији задатак би био да потврди извештај о алокацији, како би се осигурала одржива усаглашеност издатих Зелених обвезница са овим Оквирним документом. Уверење ће се тражити годишње до потпуне расподеле прихода, а резултати ће бити објављени заједно са одговарајућим извештајима.

5. Одрцање од одговорности

ОВАЈ ДОКУМЕНТ ДАЈЕ ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И МОЖЕ СЕ ПРОМЕНИТИ БЕЗ ОБАВЕШТЕЊА. ОВАЈ ДОКУМЕНТ МОЖЕ САДРЖАТИ ИЛИ УКЉУЧИТИ УПУЋИВАЊЕ НА ЈАВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ, КОЈЕ НИСУ ПОСЕБНО ОДОБРЕНЕ ОД СТРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И САГЛАСНО НАВЕДЕНОМ, НЕ ПОСТОЈЕ ИЗЈАВЕ, ГАРАНЦИЈЕ ИЛИ ПРЕДУЗИМАЊА ОД СТРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, КОЈЕ СЕ ТИЧУ ТАЧНОСТИ ИЛИ ПОТПУНОСТИ ТАКВИХ ИНФОРМАЦИЈА.

ОВАЈ ДОКУМЕНТ МОЖЕ САДРЖИТИ ИЗЈАВЕ О БУДУЋИМ ДОГАЂАЈИМА И ОЧЕКИВАЊИМА КОЈА ПРЕДСТАВЉАЈУ БУДУЋЕ ИЗЈАВЕ. НИКАКВА БУДУЋА ПРОЈЕКЦИЈА, ОЧЕКИВАЊА, ПРОЦЕНА ИЛИ ПРОПЕКЦИЈА У ОВОМ ДОКУМЕНТУ НЕ СМЕЈУ СЕ ПРЕДУЗЕТИ КАО ПРОГНОЗЕ ИЛИ ОБЕЋАЊА НИТИ ТРЕБА ТРЕТИРАТИ КАО ПОКАЗАТЕЉЕ или ИНДИКАТОРЕ, ОСИГУРАЊА ИЛИ ГАРАНЦИЈЕ КОЈЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ ПРЕТПОСТАВКЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СУ ТАКВЕ БУДУЋЕ ПРОЈЕКЦИЈЕ ОЧЕКИВАЊА ИЛИ ПРОЦЕНЕ БИЛЕ ПРИПРЕМЉЕНЕ ДА СУ ТАЧНЕ ИЛИ ИЗВРШИВЕ, У СЛУЧАЈУ ПРЕТПОСТАВКИ, ПОТПУНО НАВЕДЕНИ У ДОКУМЕНТУ. РЕПУБЛИКА СРБИЈА НИЈЕ И НЕ ПРЕУЗИМА ОБАВЕЗУ ДА АЖУРИРА, ИЗМЕНИ ИЛИ ИЗМЕНИ ОВАЈ ДОКУМЕНТ, ИЗЈАВЕ КОЈЕ САДРЖИ ДА ИЗРАЖАВАЈУ СТВАРНЕ ПРОМЕНЕ У ПРЕТПОСТАВКАМА ИЛИ ПРОМЕНЕ У ФАКТОРИМА КОЈЕ УТИЧУ НА ИЗЈАВЕ НАВЕДЕНЕ У ДОКУМЕНТУ НИТИ ДА ОБАВЕШТАВА УКОЛИКО БИЛО КОЈА ИНФОРМАЦИЈА, МИШЉЕЊЕ, ПРОЈЕКЦИЈА ИЛИ ПРОЦЕНА БУДЕ ИЗМЕЊЕНА ИЛИ ПОСТАНЕ НЕТАЧНА.

ОВАЈ ДОКУМЕНТ НИЈЕ САШИЊЕН СА НАМЕРОМ ДА ДАЈЕ ПРАВНЕ ИЛИ ФИНАНСИЈСКЕ САВЕТЕ. ОН НЕ ЗНАЧИ ПОНУДУ ИЛИ ПОЗИВ ЗА ПРОДАЈУ ИЛИ КОРИШТЕЊЕ БИЛО КОЈЕ ПОНУДЕ ЗА УПИС ИЛИ КУПОВИНУ ИЛИ ПРЕПОРУКУ У ВЕЗИ С ХАРТИЈАМА ОД ВРЕДНОСТИ. НИШТА НАВЕДЕНО ОВДЕ НЕ ПРЕДСТАВЉА ОСНОВ ИЛИ ПРЕУЗИЊА ОБАВЕЗЕ И НИЈЕ ОДОБРЕН ОД СТРАНЕ БИЛО КАКВОГ РЕГУЛАТОРНОГ ТЕЛА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ.

НИЈЕДНА ИЗЈАВА НИЈЕ ДАТА ОСИМ ДА ПОТВРДИ КРИТЕРИЈУМЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВОСТИ КОЈИ СУ ПОТРЕБНИ ПОТЕНЦИЈАЛНИМ ИНВЕСТИТОРИМА. СВАКИ ПОТЕНЦИЈАЛНИ КУПАЦ ОБВЕЗНИЦА ТРЕБА САМОСТАЛНО ДА ОДРЕДИ ЗНАЧАЈ ИНФОРМАЦИЈА КОЈИ СЕ САДРЖИ ИЛИ СЕ ПОЗИВА ОВАЈ ОКВИРНИ ДОКУМЕНТ О ИЛИ РЕЛЕВАНТНУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ ЗА ИЗДАВАЊЕ ОБВЕЗНИЦА У ВЕЗИ СА КОРИШЋЕЊЕМ СРЕДСТАВА И ОДЛУКА О КУПОВИНИ ОБВЕЗНИЦА ТРЕБА ДА СЕ БАЗИРА НА ТАКВОМ ИСПИТИВАЊУ КАДА СЕ СМАТРА НЕОПХОДНИМ.

ДИСТРИБУЦИЈА ОВОГ ДОКУМЕНТА И ИНФОРМАЦИЈА КОЈЕ СЕ САДРЖИ МОГУ БИТИ ПРЕДМЕТ ЗАКОНСКИХ ОГРАНИЧЕЊА У НЕКИМ ЗЕМЉАМА. ОСОБЕ КОЈЕ МОГУ ДОЋИ У ЊЕГОВ ПОСЕД МОРАЈУ ИМАТИ САЗНАЊЕ О ПОСТОЈАЊУ ТАКВИХ ОГРАНИЧЕЊА И ПОСТУПАТИ У СКЛАДУ СА ИСТИМ.

ИНФОРМАЦИЈЕ У ОВОМ ДОКУМЕНТУ НИСУ НЕЗАВИСНО ПРОВЕРЕНЕ.

ПРИМАЛАЦ ЈЕ САМОСТАЛНО ОДГОВОРАН ЗА БИЛО КОРИШТЕЊЕ ИНФОРМАЦИЈА КОЈИ СУ САДРЖАНЕ ОВДЕ, РЕПУБЛИКА СРБИЈА СЕ НЕЋЕ СМАТРАТИ ОДГОВОРНОМ ЗА БИЛО КАКВУ ШТЕТУ, ДИРЕКТНУ, ПОСРЕДНУ ИЛИ НАДРУГИ НАЧИН ПРОИЗАШЛУ ОД КОРИШЋЕЊА ОВОГ ДОКУМЕНТА ОД СТРАНЕ ПРИМАОЦА.